

Co dalej z harmonizacją akcyzy i VAT-u?- Co warto zrobić

 Obserwuj kategorię: Księgowość

22 sierpnia 2023, 12:32



Instytut Studiów Podatkowych Modzelewski i Wspólnicy
Doradztwo podatkowe

Wdrażając unijne przepisy dotyczące VAT-u i akcyzy do polskiego prawa podatkowego nie podjęto jakichkolwiek prób wprowadzenia rozwiązań zabezpieczających interes publiczny, mimo że prawo UE dawało i daje tu pewne możliwości państwom członkowskim – pisze prof. dr hab. Witold Modzelewski.

VAT i akcyza w Polsce a prawo UE

Nowe unijne wersje podatku od towarów i usług oraz akcyzy wprowadzone w Polsce w 2004 r. siłą rzeczy musiały przyjąć wszystkie istotne rozwiązania odróżniające je od wersji nieunijnych tych podatków. Przejęły więc trzy podstawowe rozwiązania, które stanowią ich najślabszą część. Są to:

AUTOPROMOCJA



- koncepcja dostawy wewnątrzspółnotowej towarów w podatku od towarów i usług dającą podatnikom **prawo** do zwrotu podatku naliczonego na

- podstawie prywatnych dokumentów, których prawdziwości nie można w sposób masowy i sprawny zweryfikować,
- koncepcja miejsca świadczenia usług w obrocie między podatnikami związana z miejscem siedziby przedsiębiorstwa usługobiorcy, które uprawnia usługodawcę do zwrotu podatku naliczonego w przypadku gdy usługobiorca ma siedzibę poza terytorium kraju, co daje w zasadzie nieograniczone możliwości wyłudzenia tych zwrotów,
 - procedura zawieszenia poboru akcyzy w obrocie wszystkimi istotnymi wyrobami akcyzowymi w obrotach wewnątrzspółnotowych, które stworzą unikatowe możliwości ucieczki od tego podatku, gdyż wyroby te co do zasady przemieszczane są bez podatku,
 - koncepcja wtórnego obowiązku podatkowego w podatku akcyzowym bez wprowadzania jakichkolwiek rozwiązań, które umożliwiłyby wykrycie tych zdarzeń.

Należy jednak zauważyć, że implementując te rozwiązania przed dziesiętnastu laty nie podjęto jakichkolwiek prób wprowadzenia rozwiązań zabezpieczających interes publiczny, mimo że prawo UE dawało i daje tu pewne możliwości państwom członkowskim. Implementacja tych przepisów była zbudowana na z istoty błędnym przekonaniu, że nie sprzyjają one oszustwom podatkowym, co z dalszej perspektywy ewolucji tych podatków było bezmyślnością lub dowodem wyjątkowej naiwności. Przypomnę, że „przeklejanie” do polskich ustaw przepisów unijnych następowało w atmosferze zachwytów nad domniemaniami jakością prawa unijnego a ton tych wypowiedzi chwalili „eksperti” zajmujący się zawodowo unikaniem opodatkowania. W zasadzie do dziś nie podjęto próby wprowadzenia w ramach luzu implementacyjnego rozwiązań, które choć częściowo złagodziłyby ich zasadnicze wady. Działania te byłyby jednak torpedowane, bo patologie unijnych rozwiązań w tych podatkach mają skutecznych obrońców.

Co warto zrobić w zakresie harmonizacji VAT-u i akcyzy

Szukając konstruktywnych wyjść z tej sytuacji rysują się tu co najmniej trzy drogi postępowania:

- zainicjowanie zmian w dyrektywach regulujących te **podatki**, których celem byłoby usunięcie zasadniczych wad prawa UE,
- wprowadzenie krajowych rozwiązań prawnopodatkowych zabezpieczonych interesem publicznym, które przynajmniej ograniczałyby bezkarność wykorzystania zaimplementowanych przepisów do wyłudzenia zwrotów lub ucieczki od opodatkowania,
- wprowadzenia bardzo wysokich sankcji, w tym zwłaszcza z zakresu prawa karnego, które miałyby dać efekt odstrasżający.

W obecnej atmosferze otaczającej te **podatki** realizacja tych postulatów wydaje się mało prawdopodobna. Brak jest zwłaszcza rządowego ośrodka, który działając w interesie publicznym zaproponowałby w dużej mierze niezbędne rozwiązania. Legislacja dotycząca tych podatków powstaje pod przemożnym wpływem triady trzech grup interesariuszy (lobbysty branżowi, zwłaszcza w akcyzie, **biznes** informatyczny oraz podmiotów zajmujących się „międzynarodową optymalizacją podatkową”). Pozostaje więc nadzieja, że na szczeblu organów UE powstanie wizja naprawy tych podatków, gdyż proces ich harmonizacji nie był jak dotąd sukcesem (i raczej już nie będzie).

Prof. dr hab. Witold Modzelewski

oprac. Paweł Huczko

Źródło:  INFOR